

UCHWAŁA Nr 11/2023
SENATU UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE
z dnia 27 lutego 2023 r.

w sprawie

nagrody Prezesa Rady Ministrów

Działając na podstawie §26 pkt 28 Statutu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, w zw. z §7 ust. 4 pkt. 1) lit. a) rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie z dnia 21 maja 2029r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2023r., poz. 368), Senat UPJPII uchwała, co następuje:

§1

W związku z przygotowaniem przez Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów ks. prof. dr. hab. Kazimierzowi Panusiowi za osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, w tym twórczości artystycznej, lub działalności wdrożeniowej, Senat UPJPII pozytywnie opiniuje i popiera wniosek wskazujący jako osiągnięcie naukowe do nagrody trzynomowe dzieło opublikowane w roku 2022 przez Wydawnictwo UNUM w Krakowie pt. „Kaznodziejstwo”: tom I „Kościół powszechny”, tom II „Kościół w Polsce od średniowiecza do baroku” tom III „Kościół w Polsce od oświecenia do czasów współczesnych”.

§2

Uzasadniając wniosek opracowany przez Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie należy stwierdzić, co następuje:

Ks. prof. zw. dr. hab. Kazimierz Panuś jest autorem licznych publikacji książkowych i artykułów z historii kaznodziejstwa i ze współczesnej homiletyki. Ich wykaz w *Polskiej bibliografii homiletycznej 1945-2005*, oprac. W. Przyczyna, L. Szewczyk, Kraków 2007, zajmuje 10 stron (s. 170-180). Pod jego redakcją ukazała się jedna z najciekawszych antologii tekstów źródłowych wydanych w pierwszym dwudziestolecu XXI wieku: *Kazania w Kulturze Polskiej. Edycje Kolekcji Tematycznych*, t. 1-7, Kraków 2014-2019. Wpisują się one w długofalową, edytorską i badawczą dokumentację źródeł kaznodziejskich o fundamentalnym znaczeniu dla dziedzictwa i kultury narodowej. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że powstały one w ramach realizacji projektów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w latach 2012–2019. Kierowany przez Ks. prof. dr. hab. Kazimierza Panusia zespół wybitnych uczonych z różnych polskich

uniwersytetów opracował i wydał krytycznie antologie kazań, które składają się na siedmiotomową serię, liczącą łącznie ponad cztery tysiące stron. Seria ukazuje bogactwo polskich kazań i ich rolę w kulturze. Projekt ten w ramach rozstrzygniętego pomyślnie w 2022 roku konkursu NPRH znajduje kontynuację pod kierownictwem Księdza Profesora i w przyszłości zaowocuje kolejnymi pięcioma tomami, ukazującymi kazania pneumatologiczne, eucharystyczne, ślubne, pogrzebowe i eschatologiczne. Z uwagi na swój bogaty dorobek, Kandydat do nagrody był wielokrotnie wyróżniany, między innymi medalem za długoletnią służbę, nagrodami rektora UPJPII oraz nagrodą Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk za najlepszą polską publikację teologiczną roku 2014.

Trzytomowe dzieło księdza prof. dr. hab. Kazimierza Panusia o wspólnym tytule „Kaznodziejstwo” stanowi wyjątkowe osiągnięcie naukowe. Obejmuje łącznie ponad 1700 stron. Zarówno pierwszy tom, obejmujący całą najważniejszą światową literaturę dotyczącą homiletyki, jak i pozostałe dwa tomy odnoszące się do polskich publikacji i materiałów archiwalnych, stanowią imponującą pozycję. Wykaz bibliografii obejmuje ponad 85 stron i około 2000 pozycji. Liczbę omówionych postaci można analizować na podstawie kompetentnie sporządzonego indeksu osób, obejmującego 37 stron i zawierającego około 4000 pozycji. Na źródłowość opracowania wskazuje prawie 3000 przypisów odnoszących się do dzieł w różnych językach. Wszystkie trzy tomy zostały bardzo starannie wydane i opatrzone licznymi, pięknymi ilustracjami. Wymaga podkreślenia, że dzieło zostało napisane jasnym, komunikatywnym językiem, przez co jego treść może być dostępna nie tylko dla specjalistów, ale także dla szerokiego grona zainteresowanych czytelników. Pozycja stanowi niezwykle wartościową syntezę światowego kaznodziejstwa dwudziestu wieków chrześcijaństwa, ze szczególnym uwzględnieniem ponad tysiącletniej tradycji głoszenia Bożego słowa w Polsce. Publikacja zawiera nie tylko historię kaznodziejstwa, ale także cenne refleksje na temat jego teorii i praktyki. Szczególnym osiągnięciem Kandydata do nagrody jest wyczuwalna w całym dziele troska o to, by wybitne przykłady kaznodziejstwa z przeszłości pomogły w wypracowywaniu najbardziej odpowiednich rozwiązań i metod głoszenia Bożego słowa obecnie i w przyszłości. Należy podkreślić, że ks. prof. dr. hab. Kazimierz Panuś wykazuje się dogłębną znajomością omawianych pod kątem kaznodziejstwa epok, co wymagało solidnego przygotowania historycznego. Szczególnie cenne w opracowaniu wydają się być liczne cytaty zaczerpnięte z „pereł” literatury kaznodziejskiej. Dzięki nim czytelnik może zapoznać się bezpośrednio z myślą i twórczością omawianych autorów. Trzytomowa monografia naukowa prezentowana do nagrody stanowi dojrzałą syntezę i w pewnym sensie ukoronowanie wieloletnich badań Kandydata do nagrody nad kaznodziejstwem, zarówno w Kościele powszechnym, jak i polskim. Stanowi dzieło wyjątkowe w obszarze prac naukowych nad polską kulturą. Szczególną wartością trylogii jest ukazanie polskiego dorobku w ramach głównych osiągnięć światowych. Tylko w takim ujęciu można docenić oryginalność i ciągłość dokonań polskich kaznodziejów. Od początków polskiej państwowości Kościół katolicki odgrywał istotną kulturotwórczą rolę sprawiając, że nie da się poznać i zrozumieć historii i kultury polskiego narodu bez pogłębionej analizy życia religijnego, którego najważniejsze przejawy znajdujemy przez

wieki właśnie w dziedzictwie kaznodziejskim. Dlatego omawiana trylogia jest niezwykle cennym źródłem do poznania polskiej historii w wymiarze religijnym, patriotycznym, literackim i artystycznym. Na szczególną uwagę zasługuje wciąż niedoceniany wkład omawianych badań w poznanie polskiego piśmiennictwa. W trzech tomach, Kandydat do nagrody omówił nie tylko setki przykładów działalności kaznodziejskiej, ale także zaproponował wieloaspektową typologię kazań, uwzględniającą formę, treść, adresatów, okoliczności, a nawet współczesną panoramę mediów umożliwiających dotarcie do słuchaczy Bożego słowa.

Proponowana do nagrody Prezesa Rady Ministrów publikacja została wydana w wersji drukowanej oraz w wersji *online* w otwartym dostępie w repozytorium Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Pomoże to zapewne w szerszym oddziaływaniu społecznym trylogii, a przede wszystkim w jeszcze lepszej cytowalności Kandydata do nagrody, do którego publikacji w latach 1991-2022 odnoszono się 175 razy, co pozwoliło mu osiągnąć indeks Hirscha równy 6. Należy przypuszczać, że odtąd trudno będzie opublikować poważną pracę naukową dotyczącą homiletyki bez odniesienia się do dzieła księdza prof. dr. hab. Kazimierza Panusia. Celowe jest, aby ta nowatorska monografia stanowiąca syntetyczne opracowanie kaznodziejstwa znalazła poczesne miejsce w bibliotekach seminariów duchownych, wydziałów teologicznych, humanistycznych, w księgozbiorach z zakresu historii literatury, jako ważny czynnik tworzący kulturę polską. Obfita w cenne treści monografia ks. prof. dr. hab. Kazimierza Panusia jest nieodzowna dla homiletów i studentów, którzy otrzymują do dyspozycji doskonałą lekturę i materiał do ćwiczeń. Dzieło to służyć będzie pomocą specjalistom z wielu innych dyscyplin nauki, zwłaszcza badaczom kultury, obyczajów, filologom i historykom.

Ks. prof. dr. hab. Kazimierz Panuś jest bardzo twórczym i kompetentnym homiletą. Jako kapłan i wykładowca słynie nie tylko z pracy naukowej, ale także z działalności duszpasterskiej, w tym również kaznodziejskiej. Ksiądz Profesor na uczelni pełnił wiele ważnych funkcji, w tym prodziekana Wydziału Teologicznego i prorektora Papieskiej Akademii Teologicznej. Przede wszystkim jednak jest on długoletnim prezesem renomowanego Polskiego Towarzystwa Teologicznego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

ks. prof. dr. hab. Robert Tyrąła
REKTOR

Kraków, 27 lutego 2023 r.